

DR. PRAZSÁK JÁNOS:

A KUTATÁS ÉS GYAKORLAT KAPCSOLATA A FAIPARBAN

Az elmúlt években igyekeztünk mindent elkövetni annak érdekében, hogy a hagyatékként ránk maradt elavult termelő erők struktúráját korszerűsítsük. Ebben a több éve folyó munkában adott segítséget az a hosszútávú együttműködési szerződés, amelyet vállalatunk a Faipari Kutató Intézettel kötött. E szerződésben foglalt kutatás az ERFATERV által tervezett, az elmúlt években kivitelezett új üzemek, gyárak építésénél, illetve az azokban alkalmazott modern technológiákkal vált termelő erővé.

A legszembevetőbbek azok az eredmények, amelyek a munkaeszközök korszerűsítésében mutatkoznak. Az első lépést a fűrészipar modernizálásában, a szakaszos termelésről a folyamatos termelésre való áttérés, valamint a nagyteljesítményű fő termelőgépek, keretfűrész, rönkvágó szalagfűrészek és automatikus előtolású segédgépek alkalmazása jelentette.

Hazánkban először vállalatunk alkalmazta a Szovjetunióból importált fenyőronkók feldolgozásánál a folyamatos gyártástechnológiát.

A technológiai tervek kidolgozása és azok megvalósítása révén az alapanyag beérkezésétől a készáru kiszállításáig a gépeket a műveleti sorrendnek megfelelően állítottuk fel. Minden művelet gépesítettünk, a gépek és berendezések teljesítményét összehangolva szinkron állapotot teremtettünk. A technológiai rendszer folyamán érvényesítettük az anyagesés elvét. Megoldottuk a félautomata és automatikus berendezésekkel a rönktéren, az anyagtéren és termelő gépek közötti anyagmozgatást és porelszívást. Ma is kiemelkedő eredménynek számít, hogy az 1 m³ fenyőronk munkaóra szükségletét 8—9 órától 3,5—3,8 órára csökkentettük. A termelő üzemek kapacitását 150 ezer m³-ről 200 ezer m³-re növeltük. Hazánkban először vállalatunknál alkalmaztuk a rönkvágó szalagfűrész, kombinálva két hasító szalagfűrészszel.

A hordógyártás technológiájával kapcsolatosan a Kutató Intézet által tett javaslatok figyelembevételével, az ERFATERV tervezésével és kivitelezői közreműködésével a boroshordó üzem szakmai, technikai színvonalában is elértük azt a fejlődést, amely ma a szocialista üzemtől megkövetelhető. Ez a gyár a világ legnagyobb boroshordó üzeme, négy percenként gurul ki egy 500 literes boroshordó, kifogástalan minőségben. A termelés valamennyi művelete gépesítve van, és ugyancsak folyamatos technológiai rendszer szerint dolgozunk.

Örömmel adhatok tájékoztatást arról is, hogy ugyancsak a ceglédi gyáregységünkben a januárban üzembe helyezett enyvezetlemező-idomgyártó gépsoron

a ma ismert kutatási eredmények alkalmazásra kerültek, a gépek mechanizmusa, műszerezettsége, műszaki paraméterei a legmagasabb követelményeket is kielégítik.

A technikai fejlesztés mellett másik fő irány a munka tárgyával kapcsolatos kutatási tevékenység. Ezen a területen is évtizedek óta együtt dolgozunk a Faipari Kutató Intézettel. Együttműködésünk legjelentősebb eredményének azt tartom, hogy megoldottuk a boros transzport hordók gyártásánál az akác-donga felhasználásának technológiai, műszaki, közgazdasági, kémiai problémáit. Ma már a Szovjetunióba irányuló borexporthoz teljes egészében akác-dongából készült hordót használunk. Ezzel mintegy 20 000 m³ tölgyrönköt szabadítottunk fel. Ezen tölgy alapanyag alkalmas magas termelési értéket jelentő bútortéc és egyéb jó minőségű termék előállítására, és bútoripari felhasználására.

A probléma megoldása közben a kutatóknak és a gyakorlati munkába bevont szakembereknek foglalkozni kellett az akác fafaj mechanikai és kémiai tulajdonságának vizsgálatával, a megmunkáló gépek szerszámélesítésével, a fogprofilok kialakításával, különös tekintettel az akác keménységére. E felsorolásból érzékelhető, hogy nem egyszerű fafaj cseréről volt itt szó.

Hosszú kutató munkát végeztünk a rönkanyagok átmeneti védelmét szolgáló technológia és védőszerek kutatásának területén. Ez elsősorban a lombosrönkök védelmére terjedt ki, de széleskörű kutatás folyt a fenyők kékülésének megakadályozásával kapcsolatos védőszerek, védekezési rendszerek és technológiák kidolgozására.

A munkaeszközökre és a munkatárgyak területén alkalmazott kutatási tevékenységtől nem választható el a közgazdasági kutató munka. A Faipari Kutató Intézet és számítógép segítségével alkalmaztuk a két fenyőüzemünkben a lineáris programozás módszerét. A cél az volt, hogy olyan termelési és értékesítési hónapos tervet és programot dolgozzunk ki, amely a legkedvezőbb megoldást jelenti a termelés, értékesítés, és a gazdasági hatékonyság tekinte-

tében. Már az első kísérlet is nagyszerű eredményt hozott. Mégsem tudtuk a rendszert bevezetni, mert a komplex gépesítés hiánya és a termékek méreti és minőségi igénye szinte naponta bekövetkező változása a gyakorlati alkalmazást lehetetlenné tette.

Nem térhettem ki a végzett munka részletes értékelésére, de még e rövid előadás is megköveteli, hogy említést tegyek azokról a befolyásoló tényezőkről, amelyek a tudományos eredmények gyakorlati alkalmazását gátolják, illetve javaslatot tegyek a problémák megoldására. Javasolataim a következők:

- Közkinccsé kell tenni a kutatások eredményét. A főhatóság tervidőszakonként összegezze a gyakorlatban alkalmazható eredményeket és ezeket a tervkészítések idején kötelező, vagy ajánlott irányelvekként a vállalatoknak írja elő, illetve bocsássa rendelkezésre.
- A kutatási eredmények ismertetése érdekében helyes volna a kutató intézetekben a *szaktanácsadás* megszervezése.
- Ki kellene dolgozni az eredményesen együtt dolgozó kutató intézetek és vállalatok, valamint kutatók és gyakorlati szakemberek anyagi és erkölcsi elismerése rendszerét.

Az elért eredmények ellenére úgy érzem, hogy még van mit tennünk. Nekünk, a gyakorlatban dolgozó szakembereknek feladatunk, hogy együttműködve a tudomány művelőivel mindent elkövessünk, hogy a gyárakban alkalmazható kutatások bevezetésre kerüljenek és az elért gazdasági eredmények szolgálják dolgozóink életszínvonalának emelését.

TOLLNER GYÖRGY:

KUTATÁS ÉS GYAKORLAT KAPCSOLATA A VADGAZDASÁGBAN

A Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság alapfeladatából — a korszerű erdő- és vadgazdálkodás összhangjának megteremtéséből — adódóan, megalkulása óta kapcsolatban áll a kutatással, a kutatóintézetek munkájával. A termelő tevékenység során napjainkban egyre inkább háttérbe szorul annak lehetősége, hogy a gyakorlati szakember elmélyült megfigyelő, új jelenségekre odafigyelő, összefüggéseket kereső és meglátó legyen. De kell, hogy hasznos, és megértő segítőtársa legyen a kísérleteket végző kutatónak, ismerője, és alkalmazója a kutatás legújabb eredményeinek. Ezért tartom fontosnak a megfelelő kapcsolatok kialakítását és fenntartását a kutatással, kutatóintézetekkel, és magukkal a kutatókkal is.